

*Základní umělecká škola
Jaroslava Kvapila
Brno, tř. Kpt. Jaroše 24*

Školní rok 2014/2015

Školní časopis č. 2

GRANTOVÝ PROJEKT **v ZUŠ Jaroslava Kvapila**

**„Vzdělávání hudebně nadaných žáků a žáků se speciálními
potřebami vzdělávání v ZUŠ“**

registrační číslo CZ.1.07/1.2.17/01.0012

Projekt je spolufinancován
z Evropského sociálního fondu
a státního rozpočtu České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Grantový projekt na Kvapilce

Základní umělecká škola Jaroslava Kvapila, Brno, tř. Jaroše 24, jenž poskytuje komplexní vzdělávání ve všech uměleckých oborech - hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém, je nositelem grantového projektu v rámci globálního grantu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Vzdělávání hudebně nadaných žáků a žáků se speciálními potřebami vzdělávání v ZUŠ

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.2.17/01.0012

Projekt je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Škola, kterou před 130 lety založil skladatel Leoš Janáček, se stále drží jeho myšlenek: otevřenost všemu novému, schopnost pružné aplikace, informovanost o světových metodických novinkách, odvaha k experimentu a individuální přístup k potřebám hudebně nadaných dětí.

A právě v rámci projektu „Vzdělávání hudebně nadaných žáků a žáků se speciálními potřebami vzdělávání v ZUŠ“ proběhla na škole řada odborných seminářů pod vedením kvalifikovaných lektorů z řad profesorů JAMU, Masarykovy univerzity v Brně, AMU, konzervatorií a učitelů ZUŠ z celé České republiky. Většina seminářů byla vedena formou odborné vizuální prezentace na PC včetně doporučení odborné literatury pro další studium.

Vzdělávání hudebně nadaných žáků a žáků se speciálními potřebami vzdělávání v ZUŠ

Zahájení projektu: 17. 4. 2012

Ukončení projektu: 30. 3. 2015

Název operačního programu: OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název oblasti podpory: Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Název výzvy: Jihomoravský kraj - Výzva č. 1 pro GP – oblast podpory 1.2

Cílem projektu je rozvíjení metod a forem práce ve výuce nadaných žáků a žáků se SPV v ZUŠ. Pedagogičtí pracovníci dostali příležitost k lepšímu poznání nových metod práce, k prohloubení znalostí z diagnostiky, vyhledávání a vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků. Zvýšili si kompetenci pro práci se žáky se SPV. Na tomto základě vytvářejí a ve výuce si ověřují metodické postupy umožňující rychlý postup vzdělávání přiměřený nadání žáků, a metodické postupy pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami vzdělávání. Nadaným žákům je tak dána možnost k urychlení vzdělávacího procesu, k rozšíření a k vyšší náročnosti učiva a k častějším prezentacím na koncertních vystoupeních. Žákům se SPV se dostává individuálního přístupu k jejich potřebám díky větší časové dotaci na výuku a fundovanějšímu přístupu ke speciálnímu uměleckému vzdělávání.

Cílovou skupinu tvoří:

nadaní žáci hudebního oboru, kteří se umístili na 1. – 3. místě v krajských a ústředních kolech soutěže vyhlášené MŠMT a žáci s SPV. Pedagogičtí pracovníci ZUŠ Jaroslava Kvapila, kteří potřebují dostat příležitost k lepšímu poznání nových metod práce a k prohloubení znalostí z diagnostiky, vyhledávání a vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků. Potřebují být dostatečně motivováni a připraveni k začlenění žáků se SPV do uměleckého vzdělávání. Pedagogové jiných ZUŠ JMK, rodiče žáků a veřejnost, kteří se mohou s průběhem a aktivitami projektu seznámit na internetových stránkách www.zusjk.cz, na nástěnkách školy a v propagačních materiálech.

Metodika

V rámci projektu je zpracovaná metodika pro klavírní výuku nadaných žáků, která byla Bc. Monikou Czajkowskou představena 8. října 2014 na semináři v sále ZUŠ. Seminář, nesoucí název „Výuka hry nadaných žáků na klavír aneb elementární klavírní pedagogika v teorii a praxi“, byl velmi zajímavý a úspěšný. Zúčastnili se ho pedagogové z celého Jihomoravského kraje. Tento seminář byl proveden v rámci publicity projektu.

Seminář: **Výuka hry nadaných žáků na klavír aneb elementární klavírní pedagogika v teorii a praxi**

Koncertní vystoupení nadaných žáků

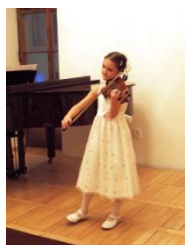
Nadaní žáci, začlenění do projektu, měli a budou mít možnost prezentovat výsledky své práce na veřejných koncertních vystoupeních, kde si ověřují maximální koncentraci na výkon a kvalitu své přípravy.

Koncerty, které se uskutečnily:

27. února 2013 v sále ZUŠ J. Kvapila

13. února 2013 v Křišťálovém sále Staré radnice, Brno

Třetí koncertní vystoupení nadaných žáků se uskuteční:

17. února 2015 v 17.30 hodin Křišťálový sál Staré radnice, Brno, Radnická 10

Klíčové aktivity projektu

- Pedagogové se zúčastnili vybraných seminářů a workshopů za účelem zvýšení kompetence pro výuku nadaných žáků a žáků s SPV. Semináře a workshopy byly tematicky zaměřeny na hudební psychologii, trénu, physioterapii pro hudebníky, didaktiku hudební výchovy a na vzdělávání žáků se SPV. Další semináře špičkových lektorů seznámily pedagogy s úspěšnými metodickými postupy práce s nadanými dětmi. Lektori jsou vybíráni pro jednotlivá studijní zaměření klavír, housle, akordeon.
- Ověřování metod a forem práce ve výuce nadaných žáků a žáků se SVP navazuje na výše uvedenou aktivitu a jedná se o vzdělávání stávajících i potenciálních nadaných žáků školy vymezených výzvou

a stávajících i potenciálních žáků s SPV. Výstupem je kromě jiného metodika výuky nadaných žáků pro klavír.

- Žáci prezentují výsledky své práce v reálném koncertním prostředí, učí se maximální koncentraci na výkon v podmínkách zvýšené psychické zátěže. Ověřují si tak kvalitu své přípravy.

Odborné vzdělávací semináře, které se uskutečnily:

- Akordeonové
  - Využití nových metod a forem ve výuce v akordeonovém oddělení v ZUŠ
    - Lektor: Mgr. art. Janka Halačová
  - Akordeon a jeho hudební uplatnění ve výuce nadaných dětí
    - Lektor: Mgr. Marcela Halmová
- Klavírní
  - Příprava nadaných žáků k profesionálnímu studiu. Analytické hudební myšlení v klavírní pedagogice od počátku studia.
    - Lektor: Prof. Alena Vlasáková
  - Umělecké vzdělávání - kreativní forma terapie pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
    - Lektor: Prof. Alena Vlasáková
  - Jak uchopit hudbu (práce s nadanými dětmi ve výuce hry na klavír I. st. ZUŠ)
    - Lektor: MgA. Jana Šumníková
  - Elementární klavírní pedagogika v kontextu se současnými metodickými postupy, materiály a učebními pomůckami
    - Lektor: Monika Czajkowská
- Houslové
  - Vyhledávání a diagnostika talentu pro hru na housle
    - Lektor: Prof. Doc. Jindřich Pazdera
  - Příprava nadaných žáků na houslovou profesionální dráhu
    - Lektor: Prof. MgA. František Novotný
  - Moderní metody vzdělávání žáků ve hře na housle
    - Lektor: Eva Bublová
- Speciální
  - Vzdělávání žáků se speciálními potřebami vzdělání v podmínkách ZUŠ
    - Lektor: PhDr. Ilona Fialová. PhD.

- Základní hudebně psychologické kategorie, klasifikace schopností a dovedností
  - Lektor: PhDr. Eva Vachudová, PhD.
- Diagnostika hudebních schopností dětí a využití vizualizace při testování
  - Lektor: PhDr. Eva Vachudová, Ph.D.
- Fyzioterapie hudebníků
  - Lektor: Bc. Ivana Jenešová
- Didaktika hudební výchovy
  - Lektor: PhDr. Blanka Knopová, CSc.
- Tréma
  - Lektor: PhDr. Judita Kučerová, Ph.D.
- Pohybová teorie a praxe pro žáky se speciálními potřebami tanečního oboru
  - Lektor: Kateřina Hanzlíková

Využití nových metod a forem ve výuce v akordeonovém oddělení v ZUŠ

Akordeon a jeho hudební uplatnění ve výuce nadaných dětí

Příprava nadaných žáků k profesionálnímu studiu. Analytické hudební myšlení v klavírní pedagogice od počátku studia.

Umělecké vzdělávání - kreativní forma terapie pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Jak uchopit hudbu (práce s nadanými dětmi ve výuce hry na klavír I. st. ZUŠ)

Elementární klavírní pedagogika v kontextu se současnými metodickými postupy, materiály a učebními pomůckami

Vyhledávání a diagnostika talentu pro hru na housle

Příprava nadaných žáků na houslovou profesionální dráhu

Moderní metody vzdělávání žáků ve hře na housle

Vzdělávání žáků se speciálními potřebami vzdělání v podmínkách ZUŠ

Základní hudebně psychologické kategorie, klasifikace schopností a dovedností

Physioterapie hudebníků

Didaktika hudební výchovy

Tréma

Pohybová teorie a praxe pro žáky se speciálními potřebami tanečního oboru

Vzdělávání hudebně nadaných žáků a žáků se speciálními potřebami vzdělávání v ZUŠ

Proč grantový projekt na toto téma?

Z autoevaluační analýzy práce školy vyplývalo, že dlouhodobě je umělecké vzdělávání dobře nastaveno na průměrně nadané děti. Nebyly v něm však rovné příležitosti pro děti, které potřebují rychlejší postup, vyšší náročnost učiva, diferencované učební plány a propracovanější metodické postupy výuky. Ještě horší byla situace u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v prostředí ZUŠ. Učitelé ZUŠ obecně nemají potřebné kompetence pro tuto speciální oblast a ani dostatek zkušeností pro odstraňování bariér bránících rovnému přístupu všech jedinců ke vzdělávání. Přes veškerou pedagogickou zkušenost pro tuto náročnou práci nejsou učitelé dobře připraveni ani po psychické stránce. Svědčí o tom fakt, že na základních uměleckých školách studuje velmi malý počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Učitelé (i ti špičkoví) totiž v sobě mají zakódované obavy z toho, zda budou speciálním potřebám žáků se svými pedagogickými zkušenostmi stačit. Mnoho z nich nenašlo v sobě odvahu překonat bariéru, která byla postavená na tom, že v minulosti se s výukou těchto žáků vůbec nezabývali.

I vzhledem ke kurikulární reformě ZUŠ, která již počítá se začleněním těchto jedinců do výuky, jsme se rozhodli tuto situaci alespoň na naši školu změnit. Reálný předpoklad pokračování této práce i po ukončení projektu je již nastartován a škola se i v budoucnu bude fundovaněji těmto žákům věnovat.

Cílovou skupinu grantového projektu tvoří u nás 19 žáků hudebně nadaných a 8 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nadané žáky a jejich rodiče k účasti v projektu motivuje možnost prohloubení studia a možnost rychlejšího postupu vzdělávacího procesu. Pro ty z nich, kteří se v budoucnu chtějí zabývat hudbou profesionálně, je to intenzivnější a cílenější příprava ke studiu na dalších vyšších uměleckých školách. Jedním z největších přínosů pro lektory školy je poznání metodického postupu práce špičkových pedagogů s talentovanými žáky.

Vybraní žáci byli zařazeni do projektu na základě dokladování své úspěšnosti v krajských a ústředních kolech soutěží vyhlašovaných MŠMT. Nezpochybnitelnou přidanou hodnotou pedagogů vyučujících nadané žáky je, že mají možnost vyzkoušet si metodické postupy práce mnohdy pod tutorským dohledem špičkových pedagogů z vyšších uměleckých škol (Konzervatoř Brno, JAMU). Vybraným jedincům je dána možnost k urychlení vzdělávacího procesu, k rozšíření a vyšší náročnosti učiva a k častějším prezentacím na koncertních vystoupeních.

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je důvodem k zapojení do projektu větší kompetence pedagogů školy, než je běžný na jiných uměleckých školách, individuální přístup za pomoci aktivní spolupráce zkušených lektorů a špičkových pedagogů. Od těchto žáků se speciálními vzdělávacími potřebami musí mít škola doklad o specifikaci postižení z Pedagogicko-psychologické poradny. Ne méně podstatnou sebevzdělávací skupinou jsou samotní učitelé školy, kteří se ve své praxi mnohdy poprvé dostávají do kontaktu s takto postiženými žáky. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je dána možnost individuálního přístupu k jejich specifickým potřebám a fundovanějšímu přístupu ke speciálnímu uměleckému vzdělávání, čímž se naplňuje i zvýšení kvality poskytovaných služeb pro veřejnost a rozšiřuje občanská vybavenost města Brna.

V neposlední řadě je pro ZUŠ JK největší motivací zvýšení prestiže školy v očích rodičů i zřizovatele, veřejnosti, ale také konkurenčních škol v Brně. Pedagogové v něm dostali příležitost k lepšímu poznání nových metod práce, k prohloubení znalosti z diagnostiky, vyhledávání a vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků. Zvýšili si kompetenci (a tím pádem i svou konkurenceschopnost) pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nastartování těchto aktivit a jejich zabezpečení ve větším měřítku by **bez financování z ESF a SR ČR nebylo uskutečnitelné**. Vzdělávat se, udržovat, či zvyšovat získané dovednosti si pedagogové ZUŠ Jaroslava Kvapila mohou i po ukončení projektu, a to v rámci vybraných vzdělávacích nabídek DVPP organizovaných Střediskem služeb školám a zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Brno. Veškerá výpočetní technika zakoupená z projektu je nadále obnovována z provozních prostředků školy.

Víte, jak přidanou hodnotu grantu vnímám z pozice ředitelky školy? **Každý z nás – živě diskutujících v pedagogickém sboru - přinesl jiný pohled na stejné problémy.**

Bc. Eva Znojemská, garantka projektu

Zpracovala a foto: Marie Řídká, manažerka publicity projektu